

Uzreli všetky končiny zeme Spásu nášho Boha

Ž 98,3

Vianoce, to nie je len oslava Kristových narodenín alebo zbožná spomienka na čosi, čo sa stalo pred dvoma tisícročiami, ale je to súčasť živá udalosť. Kristovo vtelenie ustavične pokračuje. Kristus je prítomný vo svojom tajomnom tele – Cirkvi. My všetci tvoríme jedno telo a každý z nás je jeho údom. A teda v každom z nás sa opakuje úžasný zážrak vtelenia. Od nás sa žiada, aby sme si túto skutočnosť naplno uvedomovali.

Teraz je tá najpríhodnejšia chvíľa na to, aby sme sa zamysleli nad úžasným tajomstvom vtelenia, teda príchodu Božieho Syna. Ak to urobíme, pochopíme hĺbku radosti nášho života, ktorý nám dal Boh ako dar.

V čase života Ježiša ešte neexistoval náš letopočet. V Rímskej ríši sa roky ráтали od založenia mesta Ríma. V 6. storočí bol však zavedený nový letopočet. Skýtsky mních Dionýz Exignus dostal úlohu prepočítať roky rímskeho letopočtu tak, aby začiatok nového letopočtu bol zhodný s dátumom narodenia Ježiša Krista, teda aby sa udalosti svetových dejín dávali uvedením rokov pred narodením Krista, alebo po jeho narodení. Exignus sa však vo svojich výpočtoch pomýlil. Omylom stanovil začiatok nového letopočtu na rok 754 od založenia Ríma. V tomto roku však bol Herodes už 4 roky mŕtvý. A teda nemohlo ísť o rok narodenia Ježiša Krista. Než sa na omyl prišlo, bol už nový letopočet tak zaužívaný, že prepisovanie všetkých dátumov by bolo neúnosné. Napriek tomu sa však nový letopočet aj naďalej používa „po Kristovi“.

Všetkým vám prajem milostiplné vianočné sviatky a požehnaný Nový rok!

Správca farnosti Peter Klech

Zjeme posledný vianočný koláčik a...

Prichádzame k vám štvrtýkrát. Teraz do prítokov voňajúcich čistotou, vianočným pečivom, ihličím. Ale aj niečím neopakovateľným – tajomnou atmosférou Vianoc, kde je láska, úsmev, žičlivosť, pochopenie, odpustenie, ochota. Darovať a darovať sa je niečím samozrejším.

Je len na nás, aby sa tieto nádherné chvíle nestratili s posledným zjedným koláčikom. Aby sme si čaro a dar najkrajších sviatkov uchovali v našom srdci a každý nasledujúci „všedný“ deň z neho čerpalí.

Bohatého ježiška, detom veľa snehu a Vám, starším pokojné prežitie vianočných sviatkov a v novom roku srdcia plné lásky a peňaženky plné peňazí

To vám žela redakcia

Slovo starostu

Veľa a či málo?

Ani sme sa nenazdali a je tu koniec roka. Rok, ktorý bol relatívne pokojný, ale dosť bohatý na dianie v našej obci. I keď nie je vidieť zatiaľ žiadnu stavbu, ktorá by vyčnievala, urobilo sa toho v obci dosť. Len zbežne spomeniem niektoré akcie, aby som pripomenul tým, ktorí to nevedia a „nevidia“.

Veľa práce odviadli nezamestnaní – vyčistili celý tok rieky v obci, zodpovedne pracovali na ihrisku a v jeho okolí, opravili sušiak a odtok vody pri hasičskej zbrojnici, opravili kanalizáciu na viacerých miestach, vymaľovala sa škola, ponatierali sa stoličky, lavice, kosili sa trávy, čistil cintorín, osadili sme lavičky na cintoríne, stavica sa vysekáva, čistili sa aj zjazdovky na Podjavorníku, osadili sa nové stĺpy pre káblovku a verejné osvetlenie pri kultúrnom dome, udržiavala sa čistota okolo kontajnerov atď. Prerobili sa záchody v kultúrnom dome, dvere dostali nové nátery.

Spoločne sme sa venovali kultúre i športu – stavali i vávali sme

armády, opäť tu boli trenčianski hokejisti i niektoré hviezdy NHL. V osade Krížel sa stretli dve stovky rodákov. Pripravujeme sa na Prvý poľovnícky ples (31. 1. 2004). V dome kultúry slúži fitness centrum, cukráreň, herňa (Športka, Bingo), v pohostinstve Lucia tipovanie športových súťaží. Úspešne sa rozbehlo vydávanie obecných novín Polazník.

Na 16-bytovku sú vypracované projekty, vybavujeme stavebné povolenie a podklady pre dotáciu. Je spracovaný rozšírený zástavovací plán lyžiarskych vlekov, projekt plynifikácie ZŠ, rozpracovaný je projekt na opravu budovy obecného úradu a námestia.

Pokračuje plynifikácia obce. Obrovský kus práce sa uskutočnil pri realizácii ROEPu. Podarilo sa zastrešiť domov dôchodcov

a časť zdravotného strediska, kde zatekalo. Na budove úradu sme vymenili odkvap. Zlikvidoval sa neporiadok za obecným úradom (staré železo a iný materiál).

Za veľmi významné pokladám aj uzavretie spolupráce s českým mestom Karolíňka.

Veľké úsilie bolo vynaložené pri obnove chodu vlekov (nespočetné množstvo nekonečných jednaní od začiatku roka), ako aj riešenie hotela na Podjavorníku. Keď už hrozilo, že budeme platiť peniaze za uhlie, aby sa kúrilo, podarilo sa dohodnúť so záujemcom zo Zlína o prenájme s tým, že v budúcnosti sa dorieši ďalší postup. Tak teda vleky i hotel by mali fungovať.

Je to málo, čo sa urobilo? Pre niekoho možno áno. Niektorí sa neuspokojili s výsledkami volieb a chystajú podpisovú akciu za moje odvolanie. Asi sa chceme znova dostať do povedomia širokej verejnosti. V takej atmosfére sa nerobí najlepšie.

Opäť počuť hlasy, že starosta je stále preč, ba dokonca, že si vybavuje svoje kšefty. Takú nehoráznosť môže povedať len človek, ktorý tejto obci nedopraje a škodí. Sú situácie, keď treba i v stránkový deň ísť veci riešiť mimo, a preto to robíme tak, že

pokračovanie na str. 2

**V dobrom zdraví,
v starostlivosti
rodiny žije naša
jubilantka**

**Živió,
pani Grupáčová,
dobré zdravie a Božie
požehnanie!**

pokračovanie zo str. 1

i keď nie sú dni pre stránky, tak tieto vybavujeme. Problém je asi v tom, že každému nie je možné vyhovieť, hlavne takým, ktorí porušujú zákony a iné nariadenia – tam je zárodok nespokojnosti a arogancie.

Najväčšie problémy sú naďalej v odpadovom hospodárstve, ale najmä s káblovou televíziou. Preto budeme naďalej venovať týmto oblastiam zvýšenú pozornosť.

V poslednom štvrtroku sa uskutočnili 4 riadne zasadnutia obecného zastupiteľstva a 3 mimoriadne.

Na prvom bol predložený rozbor hospodárenia obce za I. polrok 2003. Zo strany poslancov neboli výhrady, čerpanie bolo v súlade so stanoveným rozpočtom. Tiež bol uskutočnený rozbor hospodárenia miestneho kultúrneho strediska za I. polrok 2003, ktorý bol tiež schválený. Odznali pripomienky poslancov smerom k vedeniu MKS na jeho aktivizáciu kultúrnych akcií a najmä na ekonomickú stránku.

Na ďalšom zastupiteľstve bola zhodnotená činnosť Domova dôchodcov, keď bolo konštatované, že úlohy sa darí úspešne plniť. Najväčší rébus je v tom, že je veľa žiadostí – 65 v Papradne a 19 v Stupnom, ktoré nie je možné zrealizovať.

Mimoriadne zasadnutia boli orientované na riešenie situácie s vlekmi na Podjavorníku. Na tieto jednanja bol postupne prizvaný Ing. Kludaj a Ing. Karásek, ktorí nakoniec súhlasili s tým, že obec s nimi podpíše dohody na túto sezónu, samozrejme, že za podmienok, ktoré si stanovili. Keďže chceme, aby tento areál fungoval, tak zastupiteľstvo po komplikovaných rokovaniach s podmienkami súhlasilo, a tak som dohody predjednal a podpísal.

RSDr. Milan Grupáč

Ludí, ktorí sa dožijú sto rokov, je veľmi málo. A práve u nás sme 18. decembra tento malý zázrak zaznamenali.

Pani Anna Grupáčová, rodená Šamajová, si v tento deň pripomenula svoju storočnicu, na jej vek v dobrom zdraví.

Narodila sa v Papradne. Jej detstvo nebolo ľahké. Otec Štefan bol invalid a pre svoje choré nohy nemohol veľa pomôcť pri prácach okolo chalupy. Robota zostala na pleciach Anninej matky Kataríny a jej dvoch súrodencov. Väčšinu svojho mladého života prežila na bačovoch, pri práci na roli a okolo statku. Vydávala sa ako 30-ročná. Spolu s manželom Jurajom bývali na Kržli.

Postupne do ich rodiny pribudli štyri deti – Karol, Mária, Helena a Pavlína. Počas II. svetovej vojny sa aktívne zapojila do protifašistického odboja. V roku 1988 ovdovela a už 7 rokov býva u svojej dcéry Heleny v Papradne. Nie všetci rodičia majú to šťastie, že sa ich deti dokážu o nich tak obetavo postarať, ako je to v tejto rodine.

Medzi záľuby pani Grupáčovej patrilo vyšívanie a tiež sama šila oblečenie pre seba a svoje deti.

Matričné okienko

* K trom novorodencom v prvých šiestich mesiacoch tohto roka pribudli ďalší:

29. 9. Adamko Urbanik

25. 10. Radoslav Cupan

30. 10. Roman Palko

20. 11. Adrián Rak

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

28. 7. Stanislav Šišťik,

7. 10. Veronika Balušíková,

13. 10. Viliam Zboran,

21. 10. Adam Vašítk,

14. 11. Vendelín Lališ,

15. 11. Vojtech Maliník,

20. 11. Mária Zboranová,

10. 12. Ondrej Sučík

14. 12. Anton Macháč

Polazník

Noviny obce Papradno

Redakčná rada:

Ing. Véra Lališová,
Ing. Hanka Miniariková,
Janka Mešítková,
Ambro Balušík.

Príprava pre tlač: Štúdio PET

Náklad: 1000 výtlačkov

Povolené okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy

reg. číslo: 3/2003

Cezhraničná spolupráca má už dohodnuté pravidlá

Začiatkom tohto roku tu bola myšlienka cezhraničnej spolupráce medzi obcami a mestami u nás a v Českej republike. Pokusy v minulosti s Veľkými Karlovcami postupne upadli do zabudnutia.

Terajšia spolupráca začala mať reálne kontúry po prvom stretnutí zástupcov našej obce s vedením mestského úradu Karolinka, kde boli prekonzultované prvotné návrhy a myšlienky pre ďalšiu spoluprácu.

Zástupcovia našej obce dostali pozvanie na sklársky jarmok. Zoznámili sa so spôsobom života občanov Karolinky (v sklárňach pracuje väčšina práceschopného obyvateľstva). V malom mestečku je čo obdivovať, najmä úctivé chovanie ľudí a čistotu. Naši „zahraniční“ priatelia nám návštevu opätovali a mali sa možnosť zoznámiť s našou obcou. Pochvalne sa vyjadrovali najmä o firme FEMADA majiteľa Ing. Kozáčika, páčil sa im i AGROPENZIÓ GRUNT Anny Hromádkovej a tiež ich očarila príroda Podjavorníka.

Po ďalších stretnutiach vznikla Zmluva o vzájomnej spolupráci medzi obcou Papradno a mestom Karolinka (3000 obyvateľov), spečatená na spoločnom rokovaní v horskom hoteli FRAN na Karsárňach.

Myslím si, že je veľa otázok, v ktorých si môžeme vymieňať skúsenosti a využívať poznatky z druhej strany. Nie je zanedbateľná skutočnosť, že ľudia z jednej či druhej strany Javornického hrebeňa sú si svojím štýlom života a príbuznosťou k tomuto kraju dost podobní.

Z histórie vieme, že v minulosti si často pomáhali, vymieňali si tovar i skúsenosti a vzájomne spolupracovali v mnohých oblastiach.

Preto si myslím, že využitie možností spolupráce by malo byť predovšetkým v oblasti samosprávneho riešenia problémov, pomáhať pri realizácii projektu na záchranu Javornického hrebeňa, prehodnotiť postupy pri využívaní eurofondov na základe cezhraničnej spolupráce, kontaktovať podnikateľské subjekty, spolupracovať v školstve, kultúre a športe.

RSDr. Milan Grupáč

Vážený pán Polazník!

Za krátky čas budeš sláviť prvé výročie svojho vzniku, a preto by som Ti chcel popriať hodne chuti do života. Redakčne radu všetko najlepšie v novom roku, spokojnosť na každom kroku. Veľa spokojných čitateľov a hodne dopisovateľov.

Polazník bolo šťastné meno dané našim novinkám. Mne osobne pripomína môjho otca, ktorý na Vianoce a Nový rok na osade Podžiar robil polazníka. Chodil z domu do domu, vinšoval a všetci hovorili, že prináša šťastie. Večerom, keď sa vracal z pochôdzky už nebol polazník, ale lazar.

V tých rokoch sa verilo, že keď príde do domu prvá žena, prinesie to rodine nešťastie.

Gašpar Michalík

Od Ondreja do Štefana

Predvianočný čas pre súčasného človeka je obdobím náku-
pov, gruntovania bytu a mnohých povinností. Jednoducho – ži-
jeme rýchlo v rytme doby. Naši starí sú skryto nespokojní,
lebo im chýba starodávny rituál prežívania. A nielen adventné-
ho obdobia. Ich rok na dedine bol plný zvykov a tradícií, zraste-
ných s kolobehom prírody a slávenia sviatkov. O období
v závere roka sme sa rozprávali s Vilmou Šamajovou a Karolí-
nou Lališovou. Zaznamenala Janka Mišítková.

V. Šamajová: Dievkam sa vždy jednalo len o ten vydaj, preto cho-
dievali po vodu po brodkoch, po
„schodzeľnicách“, ku studničkám,
ktoré mali svoju moc. Išli po vodu
ticho, modliac sa. Keď prišli do-
mov, vykropili celý dom a poumý-
vali sa vo vode, aby boli pekné.
Večer triasli ploty a odriekavali:

*Ploce, ploce, trasem ca,
svätý Ondrej, prosím ca,
keby si mi dal znac,
kedy budzem pred oltárom stác.*

Na Ondreja liali olovo, a hľadali
roju budúcnosť:

*Lejem, lejem olovo
do hrnčeka bieleho.
Kedz sa uleje venček,
budze mládenček.
Kedz sa mi uleje meč,
uchodz mládenec preč.
A kedz metlička,
nebudze žiadna nevesička.
Kez sa mi uleje topánka,
Pán Boh ma chráň
abych bola prespánka.*

K. Lališová: Keď prišlo Lucie,
zhotovovali sme stolčeky, ktoré
nesmeli mať ani jeden kliniec
a robili sa každý deň od Lucie do
pôstneho dňa. Kto sa cez tento
stolček pozrel, vravilo sa, že
všetky bosorky uvidí. Na Luciu
sa nesmelo robiť, deň sa svätil.
Mládenci sa radi zabavili, obliekli
sa do bielej plachty, prišli do
domu, kde vždy musel byť na-
chystaný na stole chlieb, cesnak,
petržlen, svätená voda. Ani po-
vestný „kabáč“ nesmel chýbať.
Všetko muselo byť upratané, na
svojom mieste, lebo Lucia by
s tým urobila „poriadok“. Dievky
si na Luciu vybrali pekné jablko
a každý deň od Lucie do pôstne-
ho dňa z neho kúsok odhrýzli. Na
Štedný deň išli pod odpusk (od-
kvap), jablko dojedli a pozorova-
li, z ktorého domu vyjde muž.
Verili, že dostanú mládenca
s jeho menom. Potom sa papieri-
ky súfali alebo sa ušufali súkan-
čeky z cesta, doňho sa zavlnul
papierik s menami mládenčov
a ktorý prvý vyplával v hrnci,
ukrýval meno nastávajúceho.
Z toho sa dievky veľmi tešili.

**Ako ste prežívali pôstny deň
(Štedrý deň)?**

V. Šamajová: Doma každý do-
stal robotu, ten nachystal sečky
statku na dva dni, ten načistil ze-

miakov. Mama v pôstny deň
ráno zarobila cestu a prikázala
nám postiť sa od mäsa i ostatné-
ho jedla až do večera. Kto ten
pôst vydrží, uvidí „zlatú krokvu“.
Veru sme ju chceli všetci vidieť,
tak sme vydržali do večere. Tato
nás vyviedol na poval a povedal:
No, nevidíte z latú krokvu? Boli
sme sklamaní, ale aspoň nám pri-
tom čakani chytřejšie čas pôstu
ubehol.

Keď cesto vykyslo, mama upiek-
la chlieb v peci, predplamenníky
a pupáky. Pre radosť urobila
dievčencom panenku z cesta
chlapčom koláč. Piekol sa po-
struheň, dočista sa vyškriabalo
korýtka a cesto sa zmiešalo s vo-
ňavým korením, čo sme až z Byt-
če z krámu doniesli – bobkový
list, voňavé korenie, pomrvené
jánske suché zeliny. Upiekol sa
kabáč, čo sme potom statku dá-
vali namiesto lieku proti úrokom
alebo zápalu vemená. Niekedy
sa stalo, že sme postruheň zjedli
a mala sa ho máme nahľadala.

Po pečení a varení sa mohla
chalupa vybieliť, skôr nie, lebo
dym z pece išiel po izbe, to bola
dymná izba. Vydrhli sme lavice,
všetko sa poumývalo, žbary,
žbenky, hrotky. Do vriec sa na-
pchala nová slama a mali sme
nové šuchrané pod hlavu. Tato
zavesil stromček, zdobili sme ho
retiazkami zo slamy a farebného
papieru, pridali oriešky, jablčka
i papierové ružičky či salónky
z kvaku a burgyne (repy). Potom
každý dostal nový „šúšek“ – ten
najpotrebnejší – zásterku, koše-
ľu, sukňu.

Mama začala chystať štedrove-
černý stôl. Na každý roh stola
položila upečený predplamen-
ník, cesnak, petržlen, mincu, do-
niesla neomlátený snopček
obilja, vyšascitovala s ním celý
dom a položila ho do stredu sta-
la, urobila jamku, kde sme polo-
žili misu s kapustnicou, fazuľou,
pupákmi, rajzom, či ježiškovu
kašu – aby bola všetkého po-
trebná hojnosť ako žitka v kla-
soch. Odliala do hrotka svätenej
vody, pre ktorú sme boli v kosto-
le, doliala vodou z potoka, či zo
studne a išli sme vykropiť dvor,
chlieb a všetok statok, pomedili
sme ho a každému sme dali
oplátku s petržlenom i z každého
jedla po troche, aby aj statok mal
sviatky. V niektorých domoch
priviedli ovečky do izby, aby im
polazili, priniesli šťastie do domu.
Pred večerou mama zapálila

sviečku do okna na znamenie,
že sa ide v dome večerať, aby
nikto rodu nerušil. Pri štedrove-
černom stole po modlitbe tato
všetkých požehnal krížikom a po-
medil na čelo. Porozdával deťom
po halieri, oni si ho uviazali do
košielky, aby sa mohli susedom
pochváliť. Večeralo sa z jednej
misy. Po jedle sme sa znovu po-
modlili, poďakovali za všetko.
Každý si rozkrojil jablko, rozlús-
kol oriešok, aby sa dozvedel, či
bude v novom roku zdravý.

K. Lališová: U nás sa tato s ma-
mou pred večerou vystrojili,
mama si dala čepiec, tato vyší-
vanú košeľu, dali si prstienky a to
boli sviatky, keď bol každý vy-
strojený. A čo som mala ja dovo-
lené? Vtedy som mohla hrubých
zemiakov naškrábať. Po večeri
nám tato vedel povedať: Dievky,
robte čosi, až vás tu nemám furt
na krku, je na čase, aby ste
uchodili. Ja som bola od sestry
mladšia, ale chcela som byť tam,
kde aj ona. Doniesli sme drevo
po večeri a počítali, či je do páry,
ktorá mala pár, tá sa vydá. To-
pánku sme hádzali za chrbát. Ak
bola otočená von, bolo dobre,
lebo dievka sa vydá. Tri hrnčeky
sme položili na okno – pod jed-
ným pátričky, pod druhým prstie-
nok a pod tretím vreckovka.
Čakali sme, čo si vytiahneme,
keď prídeme z „ucierne“ – po-
lnočnej omše. Ba vedeli sme sa
po večeri priviazať dratvou – na-
pradenou niťou – o stôl a čakali
sme, ktorý mládenec nás príde
ako prvý oslobodiť.

V. Šamajová: Po večeri sme ča-
kali na polazníka, ktorého mala
mama objednaného lebo nám
každý rok prinášal do domu šťa-
stie. Vždy mal prichystané jedlo
i trúnek. Zavinšoval, prišli suse-

dia a pred polnocou sme odchá-
dzali na ucierení. Z polnočnej
sme sa vracali zo spevom do-
mov.

K. Lališová: Na Božie narode-
nie bol veľký sviatok, nesmelo
sa ani zametať, umývať, ba ani
chleba krájať. Na Štefana k nám
prišiel krsný Ščefo, mama zobra-
la slamu zo stola a krsný poviazal
tata na ruku, zobral snop
a všetky stromčeky poviazal sla-
menými provieselkami, aby do-
bre rodili. A vtáčence mali hody,
lebo klásky boli nevymlátené.
Tak mali všetci Vianoce.

**Prežívate dnes sviatky spokoj-
nejšie?**

Nie. Mali sme biedu, nemali
sme, čo sme chceli, ale ani hladní
sme neboli, ale iste zdravší
a veselosti bolo viac ako dnes.
Keby niekto sviatkoval tak, ako
my kedysi, hneď by som išla
k nemu. Čože včil. Máš pálené-
ho, máš jedenia, sviatky skoro
každý deň. Len sused málokto
príde a kedysi to bolo bežné,
mali sme viac úcty. Keby nebol
prišiel na sviatky, mysleli by si,
že sa hnevá.

Čo vám chýba?

Svomosť, veselosť, staré zvyky.

*Ščascitujem vám na tyto sviatky
a nastávajúci nový rok,
aby vám dal Pán Boh zdravia,
čšascia,
hojného božského požehnanja,
na statečku rozmnoženja
a na dzietkach potešenja,
aby sce boli zdraví ako orechy
v háji,
veselí ako vtáčkovia v máji
a na poli dobrých úrod
a po smrci večný život
a všetko, či si od Pána Boha pý-
tate a žiadáte.*

Čo je láska?

**Vianoce sa zvyčajne spájajú so slovami láska, rodina. V tomto
období sa akoby záprakom z týchto slov stávajú skutky. Sme
k sebe láskavejší, tolerantnejší, dokážeme si viac odpustiť. Ro-
dina je zasa tým, čím má byť – spoločenstvom ľudí, ktorí patria
k sebe v dobrom i v zlom.**

Čo si o láske myslia deti? Málo slovami dokázali vyjadriť veľa.

Keď vás niekto ľúbi, vyslovuje vaše meno iným spôsobom. Viete, že
vaše meno je v jeho ústach v bezpečí. (4-ročné)

Láska je to, čo ťa rozosmeje, keď si unavený. (4-ročné)

Láska je, keď moja mama urobí kávu pre ocina a trochu z nej odpije,
než mu ju dá, aby si bola istá, že chutí dobre. (7-ročné)

Láska je to, čo je s vami v miestnosti počas Vianoc, keď prestanete
otvárať darček a počúvate. (5-ročné)

Keď sa chcete naučiť ľúbiť lepšie, začnite od niekoho, koho nezná-
šate. (6-ročné)

Keď sa majú dvaja radi a zostanú spolu, aj keď sú z nich malá sta-
renka a malý deduško napriek tomu, že sa poznajú tak dobre. (5-ročné)

Láska je, keď ti tvoje šteniatko olíže tvár, aj keď si ho nechala samé
celý deň. (4-ročné)

Keď niekoho ľúbiš, tvoje mihalnice behajú hore a dole a z teba vy-
chádzajú malé hviezdičky. (7-ročné)

Nemali by ste hovoriť niekomu „ľúbim ťa“, pokiaľ to nemyslíte vážne,
ale ak to tak myslíte, radšej to hovorte často. Ľudia zabúdajú. (8-ročné)

V našej obci

BOLO

19. októbra

Skôr narodení občania, ktorí sa zúčastnili stretnutia v KD Papradno, boli odmenení nielen pekným kultúrnym programom, ale aj dobrým gulášom.

29. novembra

Oslava Ondrejovský hodov mala tradične dobrú atmosféru, ktorú umocnilo vystúpenie Salašníkov z Banskej Bystrice a náš Podziaran. Hody si vychutnávali aj naši hostia z Karolíanky. Spievajúca sála bola dôkazom, že sa vieme družne zabávať a vzájomne spolu vychádzať.

6. decembra

Mikulášsku slávnosť si tento raz pripravili v spolupráci s obecným úradom vedúci detského folklórného súboru Papradňanček – Marcel Moravík a Miroslav Štefánik.

14. december

Atmosféru Vianoc nám navodili „Krásne chvíle vianočné“ s ukázkami sviatočného stolovania, autori prezentovali svoje vianočné výrobky a ručné práce. S piesňami a koledami prišiel aj Podziaran. Zlatým klincom bol koncert a vystúpenie našich detí – Vianočný sen.

... A BUDE

27. decembra

Štefánska zábava v estrádnej sále KD

31. decembra

Silvester v KD

31. januára

Poľovnícky ples v KD

14. februára

Rodičovský ples v KD

21. februára

Fašiangová diskobávaná – MAŠKARÁDA – estrádna sála KD, usporiadateľ ZO SČK

24. februára

Fašiangová zábava v KS s programom „Pochovávanie basy“
Masky vstup voľný, vyhodnotenie najkrajšej masky

14. marca

Stolnotenisový turnaj dospelých

21. marca

Futbal mužov Papradno – Sverepec o 15.00 h

21. marca

VELKONOČNÉ TRADÍCIE

Kultúrna spoločenská podujatie (výstava, prezentácia ľudových remesiel, vystúpenie Podziaranu).

Jedni ochraňujú, druhí devastujú

Pri prechádzkach našou krásnou prírodou si peší či cykloturista všeličo všimne. Tu vyčistenú a zastrešenú studničku, tam lavičku na odpočinok, inde zasa označený chodník. Ale aj poodhadzované PET fľaše a iné odpadky a takmer pri každej chate a chalupe vo vzdialenosti asi 50 metrov vlastné smetisko.

Ludia sú rôzni. Niektorí chránia a skrášľujú, iní ničia a kradnú.

Medzi tých, ktorí sa snažia prírodu chrániť, patria členovia Krúžku priateľov prírody. Za tých viac ako 15 rokov svojej existencie sa im podarilo všeličo zmeniť k lepšiemu.

Zastrešené studničky, pri nich lavičky, niekde aj stoly, ktoré vybudovali pri ceste smerom na Podjavorník (pod Rokycím, na Žihľavách, pred Žilínom) ocenia hlavne cykloturisti. Osobitne pekne pôsobí posedenie pri križi pred Malým Brusným. So zastrešenou studničkou, viacerými lavičkami a stolmi je vhodné aj pre väčšie gulášpartie. Na vybudovaní tohto posedenia sa okrem

v Medvedzí, pred kostolom v Papradne a posedenie pod Lazmi. Členovia krúžku tiež zhotovili a osadili okolo 60 orientačných tabúl, podľa ktorých sa môžu turisti dostať k bačovom či už z autobusových zastávok alebo z turisticky značkových a iných chodníkov, vedúcich po hrebeňoch Javorníkov.

Okrem Krúžku priateľov prírody poďakovanie a pochvalu si záslužia všetci tí, ktorým záleží na vzhľade svojho okolia, skrášľujú ho a robia niečo aj pre druhých. Napríklad tým, ktorí urobili posedenie na Orgoňovej Kýčere. Po pomerne namáhavom výstupe na tento 960 m vysoký vrch dobre padne odpočinúť si a poko-

tu vydržali jediný týždeň. Členovia krúžku tu museli osadiť ďalšie. Zmizla i lavička, nachádzajúca sa na Marikovskom chotári pri križi. Komu asi zavadzala?

Podľa zákona NR SR 543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny, par. 13 odst. a je vjazd a stát s motorovým vozidlom za hranicami zastavovaného územia obce mimo cesty v chránenej krajinskej oblasti zakázaný. Tento zákon je našimi „motopretekármi“ denne porušovaný. Prehľadujú sa turistickými chodníkmi,

ničia ich, plašia zver a ohrozujú peších turistov. Popadané stromy na chodníku obídu tak, že v lese narobia chodníky ďalšie – zobrajú pílu do batohu, stromy popriezajú a prekážku odstrániť, to by sme od nich veľa chceli.

A tak, kým jedni pre spríjemnenie turistickú vychádzku na Orgoňovú Ký-

čeru tu vybudovali posedenie a výhľad, sprístupnený rebrikom, motopretekári zničili chodník, vedúci na ňu.

Na problém odpadkov v CHKO i v obci sme poukázali v predchádzajúcich čísloch Polazníka. Dúfame, že sme ho pomohli aspoň čiastočne riešiť. Bohužiaľ, oveľa viac škody sa narobí pri ťažbe dreva – zničené chodníky, cesty, okolie chat a chalúp. Čo keby sa zamysleli nad tým tí, ktorých sa to týka?

P. S.

V nastávajúcom roku 2004 prajeme veľa zdravia a príjemných prechádzok po čistej prírode bez odpadkov.

Členovia komisie životného prostredia OÚ

Krúžku priateľov prírody podieľal aj Klub dôchodcov.

Návštevníkom Javorníkov, či už peším turistom alebo zberačom čučoriedok, poslúži zasa zastrešená studnička na Šamajke, lavičky nad touto studničkou a tiež na Stratenci pri pomníkoch a Pri válovoch pod Gežovským sedlom a hlavne zastrešený turistický prístrešok na Šamajke.

Pri všetkých týchto studničkách a posedeniach sú umiestnené vrecia na odpadky, ktoré členovia krúžku pravidelne odvádzajú.

čaf sa krásnym výhľadom do celej Marikovskej doliny.

Poďakovanie patrí aj Obecnému úradu Papradno, ktorý činnosť krúžku každoročne finančne podporil. Ďalšie finančné prostriedky krúžok získal od nadácie Ekopolis. Z nich bol vybudovaný spomínaný turistický prístrešok na Šamajke, orientačné tabule, zastrešené dve studničky a obnovené studničky a nátery na posedení.

Protipólom týchto snažení sú zase tí ľudia, ktorí ničia a poškodzujú. Títo, bohužiaľ, anonymní „tiež turisti“ poškodzujú turistické značky a tabule, asi tretinu tabúl pokradli. Stratili sa lavičky z Gežovského sedla pod Veľkým Javorníkom a dokonca zabetónované lavice zo Stratencia pri pomníkoch, ktoré

EDIN, spol. s r. o.,

Realitná kancelária

Ul. Nová 134 – Elán,
017 01 Považská Bystrica
e-mail: edin@slovanet.sk

tel./fax: 042/432 30 90

0905 827 948,

0908 728 083

Predaj a kúpa
**BYTOV, RODINNÝCH
DOMOV, CHÁT.**

Riešime prenájmy

SADRO
STAVEBNÉ MATERIÁLY

Rigips

fermacell
sádrovláknité desky

krondorff

ISOVER

JUB

VELUX

WWW
TOP WOOD WINDOWS

Tel.: 042/432 30 86

Tel/fax.: 042/432 18 52

Mobil.: 0905 713 156

email: sadro@stonline.sk

www.sadro.sk

SADRO, s. r. o., Orlové 281

017 01 Považská Bystrica

Otváracia doba: Po-Pia: 7.00 – 17.00

So: 7.00 – 11.00

Sklenárstvo

RAMGLASS

ponúka služby v **Papradne**
každý prvý štvrtok v mesiaci

a v Považskej Bystrici
na Hviezdoslavovej ulici
(za pasovým PZ)

po – pia: 7.30 – 16.00

**ZASKLIEVANIE
OKIEN, DVERÍ**

dvojsklom, trojsklom
(aj u zákazníka)

RÁMOVANIE OBRAZOV

Tel. 042/432 08 98

432 16 59 aj fax

0903 509 941

Rodinné oslavy * Spoločenské posedenia * Firemné podujatia

**AGROPENZIÓN
GRUNT**

Papradno 134 tel: 042/ 439 33 77, 0905 749 859

RELAX

**MASÉRSKE
SLUŽBY**

Tel. 0904 963 063
PAPRADNO 113

Predaj biologických
čističiek odpadových vôd
a solárnych kolektorov

tel.: 0904 352 491

0905 294 621

CUKRÁREŇ

v KD Papradno
(knižnica)

od 15. októbra

JEDNOTA SD POVAŽSKÁ BYSTRICA

Vás pozýva do svojich predajní na výhodné predvianočné nákupy:

Taft lak + penové
tužidlo 129,-

Ananášový kompót
kúsky 580 ml
19,90

Nicolaus fernet 40 % 0,7 l
165,-

Kozmetický balíček
Palmolive –
2 druhy 69,90

Mocca Grande
275 g 49,90

Granko 400 g 49,90

Súbor 200 hier
249,-

And Russkoe
Igristoe biele
polosladké
0,75 l
89,90

Šľahačka sprej
Monte 250 g
37,90

Heliol 5 l 199,90

**Nakúpte v Jednote a zapojte
sa do veľkej vianočnej
súťaže o atraktívne ceny**

100 x 1. cena – umývačka riadu ZANUSSI
100 x 2. cena – TV PANASONIC
100 x 3. cena – digitálny fotoaparát
100 x 4. cena – TV PHILIPS
100 x 5. cena – DVD prehrávač

Hranatý pekáč 2,8 l
s vrchnákom 299,-

Akcia trvá od 12. 12. do 31. 12. 2003

MS FOTO – VIDEO

Dom služieb – Štúrova ul.
Považská Bystrica

**Farebné foto
do 1 h**

po – pia 8 – 16.30
tel. 0905 382 764

MKS Papradno

Denne od 14. do 22. hodiny

Vstupová karta na mesiac
220 Sk

Jednorazový vstup 20 Sk

Ak chcete mať fitness
k dispozícii mimootváracích
hodín, informujte sa v KD
alebo tel. 4393 375.

INVESTIČNÉ A FINANČNÉ

služby všetkého
druhu

tel.: 0908 863 4331

Predajne

TEXTIL

Emília Zboranová

DOMÁCE POTREBY

Daniela Smädišová

V každom týždni nový tovar

Otvorené v Papradne:

Utorok – piatok 9 - 17 h,
so 8 – 11 h.

Inzeráty pre občanov

v novinách *Polazník*

sú **zdarma**

(dajte ich do schránky

na OÚ),

pre podnikateľské subjekty

10 Sk/cm²

Sadzobník poplatkov pre rok 2004

Za pracovné úkony, vykonávané Obecným úradom Papradno

- Vyhlasovanie v miestnom rozhlase**
 - za blahoželania pri rôznych výročiach 20 Sk
 - najbližšia rodina bez poplatku
 - predaj tovaru, poskytovanie služieb a iné 30 Sk
- Prenájom domu smútku**
 - zápisný poplatok deti/rok 10 Sk
 - dospelí/rok 30 Sk
- Požičať si knihy môžete na 3 mesiace**
 - Prvá upomienka 10 Sk
 - Druhá upomienka 30 Sk
 - Tretia upomienka 50 Sk
- Prenájom zasadacej miestnosti obecného úradu (okrem dobrovoľných zložiek v obci) 150 Sk/h**
- Fotokópie na kopírovacom stroji pre verejnosť**
 - A4 formát 2 Sk
- Poplatok za bežné potvrdenia (mimo sociálnych úkonov) 20 Sk**
- Vyhotovenie nájomných zmlúv a kúpnopredajných zmlúv, kde jedna zo zmluvných strán je obec 100 Sk**
- Povolenie na rozkopanie miestnej komunikácie pri plynifikácii a vodovodnej prípojke**
 - do 3 dní 50 Sk
 - nad 3 dni (max. 10 dní) 150 Sk
 - nad 10 dní 300 Sk
- Pripojenie rodinného domu na televízny káblový rozvod v obci**
 - jednorazový poplatok 3 100 Sk
 - ročný udržiavací poplatok 200 Sk
- Poplatok za psa 120 Sk/rok**
 - 80 Sk/rok, za každého ďalšieho
- Poplatok za likvidáciu komunálneho odpadu**
 - za jedného obyvateľa domácnosti s trvalým alebo prechodným pobytom 250 Sk
 - za rodinný dom a rodinnú chatu, bez trvalo prihláseného občana na pobyt v obci 150 Sk
 - obchody a pohostinstvá 1200 Sk/zam.
 - ubytovne (Grunt, Stano) 120 Sk/lôžko 150 Sk/zam
 - materské školy 100 Sk/žiak
 - domov dôchodcov – DSS 250 Sk/lôžko 150 Sk/zam
 - neštátni lekári 250 Sk/zam.
 - ostatné menšie výrobné firmy a živnostníci 200 Sk/zam.
 - firmy FeMaDa, Luxor, RZ Podjavorník, ZŠ a MKS na vlastné náklady

Papradnianska dolina v dobe slovanskej (hradištnej)

Staršia história (predhistória), z ktorej sa nám nezachovali žiadne písomné pamiatky, je ako vzácna ruda. Z hlbín minulosti ju treba vydolovať. Každý nález, predmet, železko, čriepok je vzácny. Najvyššiu vypovedaciu hodnotu majú predmety úplné, celé, zachovalé. No i skorodované torzá, roztrúsené črepy sa dajú poskladať, doplniť a dokresliť a tiež veľa tajomstiev prezradia.

Archeologické lokality, hradiská, sídliská, pohrebiská, to sú archívy našej nepísanej histórie. Sú ukryté v zemi. A v našej Papradnianskej doline a v blízkom okolí je viacero takýchto v zemi ukrytých archívov. Len ich treba odhalit a vedieť čítať. Oni nám prezradia, kde naši dávni predkovia bývali, ako žili, čím sa zaoberali i aké katastrofy na nich prišli.

O dávnej histórii niečo nám prezradia i miestne a chotárne názvy. Ba i niektoré historické povesti sú založené na pravde. V dvoch predchádzajúcich článkoch sme si stručne premietli najstaršie obdobie Papradna

ukryté niekde v intravilánoch našich obcí. Pod stavbami domov, v záhradách, na dvoroch. Nikto ich ešte neobjavil.

Veľký kus práce v archeológii urobil pre stredné Považie v 50-60tych rokoch minulého storočia archeológ Dr. A. Petrovský – Šichman. Objavil mnoho lokalít, zberom i výskumom získal mnoho predmetov. Rozšíril veľa poznatkov o našich predkoch. Najviac ho zaujímalo práve slovanské osídlenie severného Slovenska. Niekoľkokrát sa zatúlal i do Papradnianskej doliny. Na vychádzke v Jasenici zistil, že vedľa starého cintorína sa nachádzalo mladohradištné sídlisko z 11. – 12. storočia. Črepy z tohto obdobia sa našli aj na severnom svahu neďalekého kopca Klapé v Udiči. Niekoľko netypických zrejme mladohradištných čriepok sa našlo i na dolnom konci Papradna v polohe Podlípia.

Ale v Papradnianskej doline sa našli neskôr i staršie slovanské predmety. Autor tohto článku našiel okolo roku 1990 dva slovanské črepy s vlnicami na severnom svahu Žeravice v Stupnom.

Roku 1999 autor a G. Zemančík našli na temene kopca Hradište v Jasenici veľkomoravský jazdecký strmeň a veľkomoravskú radlicu.

Na Hradišti bolo už lužické, neskôr púchovské hradisko a tieto dva predmety svedčia, že tu bolo i hradisko slovanské, funkčné ešte v 9. storočí.

Nuž a keď tu bolo hradisko, museli byť niekde v doline i veľkomoravské sídliská. Zatiaľ nevieme kde.

Ale aj iné pamiatky v Papradnianskej doline nám pripomínajú prítomnosť dávnych Slovanov – Slovákov.

Naši predkovia boli pohania. Mali svojrázny spôsob pochovávaní svojich zosnulých. Mŕtve telo spálili, popol a nedohorené kostičky vložili do hlinenej nádoby a navršili na ňu veľkú kopu hliny. Takéto hroby nazývame mohylami.

Najviac slovanských mohýl z 9. storočia s nachádza na južnej strane Váhu v okolí Beluše a Sverepeca. No niekoľko mohýl sa nachádza i na severnej strane Váhu. V Orlovom na kopci Hôrka ich je deväť. Skupina 5 mohylovitých útvarov sa nachádza i v Jasenici na kopci Kozí chrbát – Dúbrava. Ba i v sedle medzi kopcami Dúbrava a Bohov je ich niekoľko. Spomína ich i Dr. A. Petrovský – Šichman vo Vlastivednom zborníku Považia VI (1964).

Jeden väčší mohylovitý kopček je i na dolnom konci obce Stupné. Priamo nad riečkou Papradnianskou na ľavej strane. Tento malý kopček sa nazýva Hôrka a vyšší kopec nad ním Dedovec. Azda tu niekde bývali dedovia? Názov Dedovec je i v Považskej Bystrici. Bolo tam preskúmané veľkomoravské sídlisko. Iný názov Dedovec je v Dolnej Marikovej. Východný kolmý bok kopca Klapé nazývajú Dedo. Všetky tieto názvy sú zaujímavé, lebo nám pripomínajú sídla našich predkov starých Slovákov.

Tri mohylovité útvary sa nachádzajú v i sedle pod kopcom Bukoviny na rozhraní Brvništa a Hatného.

Podľa informácie A. Balušika väčší mohylovitý útvar sa nachádza v Papradne v polohe Bukovec nad dolinkou Markovec. Je asi 40 m dlhý a tri metre vysoký. Pred 50 rokmi boli okolo neho samé oráčiny, dnes je tam les.

Podľa Dr. Petrovského Šichmana mohly na severnej strane Váhu sú asi neskoršie až z 10. – 11. storočia, ak sú to vôbec mohyly. Zatiaľ ich nikto neskúmal.

Zdá sa, že pre Papradno je zaujímavý objav hradku s trojnásobným kamenným valom na kopci Žilín. Objavil ho roku 1961 Dr. A. Petrovský Šichman. Je zaujímavé, že blízka dolina oproti Žilínu má staroslovenský názov Komjatné – od komnata (hradná miestnosť).

Hrádok je bez nálezov, ale Dr. A. Petrovský – Šichman ho datuje do 12. storočia.

Názov Žilín je pozoruhodný.

Dr. A. Petrovský – Šichman zo svojich archeologických poznání a uzáverov vyvodil, že na severnom Slovensku od Púchova po Turiec žil už v dobe veľkomoravskej alebo ešte skôr staroslovenskej kmeň, ktorého centrálné hradisko bolo na Veľkom vrchu nad obcou Divinka pri Žiline. Podľa neho sa tento kmeň nazýval Žilinci. Po tomto kmeni sa zachovalo pomerne veľa názvov Žilín, Žilina, Želovany. Na dolných Kysuciach i v Javorníkoch je viacero kopcov s názvom Žilín. O hranici medzi dvoma staroslovenskými kmeňmi na čiare Mariková – Púchov – Sverepec – Pružina sa už dávnejšie zmienil známy archeológ Budinský – Krička.

Na osídlenie z doby veľkomoravskej je bohatšia susedná dolina Marikovská než Papradnianska.

Staroslovenské sídlisko bolo objavené v Udiči na návrší Háj. V Hatnom v polohe Radotíná hneď vedľa Marikovy pri brale Hrádok Dr. Petrovský objavil veľkomoravské sídlisko vedľa púchovského. Názov Radotíná zrejme zachoval názov hradku na blízkom brale. Hrádok sa pôvodne nazýval Radotín.

No najvýznamnejšou lokalitou z 9. storočia v našom okolí je skala Široká v Dolnej Marikovej. Vznikol na nej hrádok už koncom doby kamennej (bádenská kultúra). Sídlil tu ľud Púchovskej kultúry a usadili sa tu i Slovania zrejme ešte za Pribinu alebo ešte skoršie.

V dobe veľkomoravskej tu asi vládol nejaký menší slovanský veľmož. Azda tu bolo centrum bližšieho okolia.

Našlo sa tu mnoho predmetov, získaných iba pred pár rokmi. Päť železných veľkomoravských hrivien, radlica, kosy, čeriesla, pozlátý gombík, železné kľúče od dverí, nožiky, veľkomoravský jazdecký strmeň a iné predmety, ktoré svedčia o veľkom význame tejto lokality.

Našli sa tu črepy slovanskej keramiky z 9. storočia. Najpozoruhodnejší je nález viac ako desať železných streliek, z nich niektoré patria staromaďarskému typu. To nás vedie k predpokladu, že v prvej polovici 10. storočia nejaký staromaďarský kmeň prenikol sem od Dunaja a hrádok Široká zničil.

To všetko sú dôkazy o tom, že na našom strednom Považí od 6. storočia až po prvé historické správy o našich obciach v 13. – 14. storočí nebola žiadna historická prázdnota, ale že tu naši predkovia žili nepretržite až o dnešných čias.

Štefan Meliš

a okolia od doby kamennej až po rok 500 po Kristovi. Dnes sa posunieme do doby slovanskej, čiže hradištnej, ktorej historici vymedzili časové obdobie 600 – 1200 rokov po Kristovi.

Papradnianska dolina je na nálezy z tohto obdobia chudobnejšia ako za predchádzajúce. To však neznamená, že bola ľudoprázdna. Staré slovanské sídliská sú

Na vrcholový futbal zostali príjemné spomienky

Zatiaľ sme spokojní

Meno Emil Kolkus už dlhé roky je spojené s futbalom. Terajšieho päťdesiatnika z Jasenice si mnohí pamätajú ako dobrého a skromného futbalistu, ligistu, ktorý to dotiahol až do reprezentácie – v rokoch 1976/1977 bol v širšom olympijskom tíme Československa (proti bývalej NDR a Maďarsku). Za futbalom precestoval všetky tzv. bývalé socialistické štáty.

Už niekoľko sezón trénuje mužov v Papradne, kde hráva aj jeho syn. Ako sa vyjadril aj predseda TJ Žiar Ing. Stanislav Lališ, v Papradne po jesennej bilancii zavládla spokojnosť. Akoby aj nie, veď priemerná návštevnosť domácich zápasov bola 500 divákov a to nemajú ani vo vyšších súťažiach. A keďže o lepšom sa dobre hovorí i píše, priestor dostal i Emil Kolkus, tréner mužov.

Cieľom v Papradne bolo umiestniť sa do 5. miesta, takže aj ja som s trefou priečkou po jeseni spokojný. Lenže vo futbale je stále čo zlepšovať. Preto ešte dodávam, v niečom som spokojný, v niečom nie. Prvá trieda je kvalitná súťaž a väčšina tímov je na dobrej úrovni. Ku kandidátom na postup patria futbalisti Považskej Bystrice, na nich je vidieť, že v minulosti trénovali prakticky dvakrát denne.

Čo sa môže prezradiť z papradnianskej futbalovej kuchyne?

Potešil ma celý tím. Prekvapením pre mňa bol Ondrej Nemčík, ktorý sa zlepšoval od zápasu k zápasu. Je naším najlepším strelcom. V Papradne sú pre futbal veľmi dobré podmienky a chcem sa poďakovať celému výboru na čele s predsedom Stanislavom Lališom. Vo výbore sú všetko obetaví ľudia. Tiež patrí vďaka obecnému úradu.

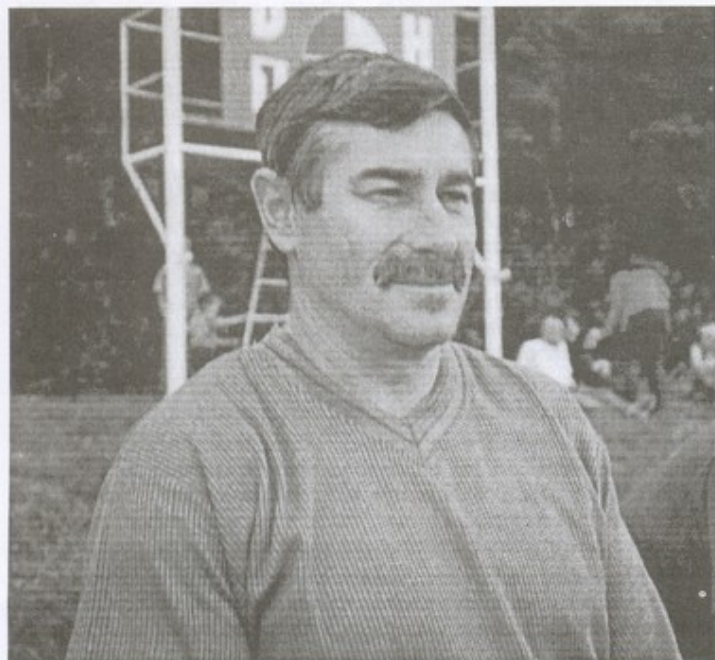
Cez zimnú prestávku sa v príprave zameriame hlavne na kondíciu, v ktorej máme nedostatky. Ako sa vraví, z dobrej zimnej prípravy žije futbalista celý rok.

Aké máte futbalové spomienky?

Veľmi dobre si pamätám na svoje začiatky v Považskej Bystrici v prviligovom doraste ešte na škvárovom ihrisku pri bývalých internátoch, na spoluhráčov Janču, Filuša, Žiaka, Rosinu, Hradňanského, Cigánika, Talajku, Sečíka a ďalších. Trénerom bol už zosnulý pán Tatiarsky, boli sme výborná partia. S bývalými spoluhráčmi sa občas stretnem a vždy je o čom debatovať.

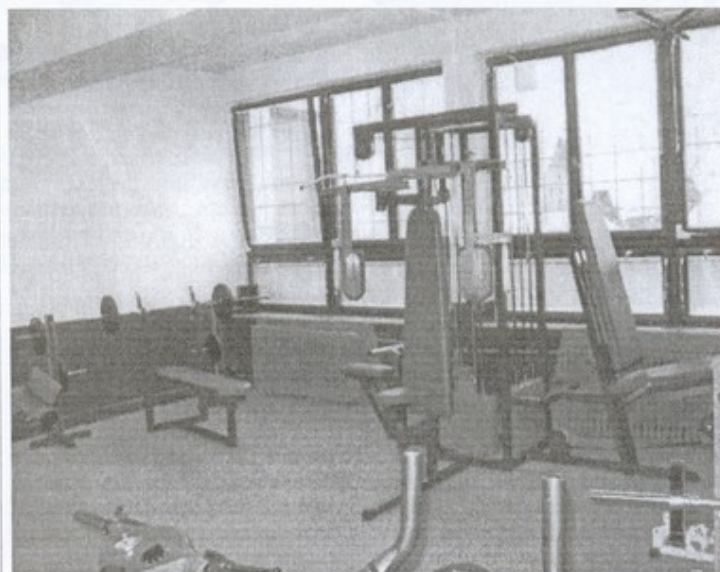
Na Banskú Bystricu tiež spomínam len v tom najlepšom. Hlavne na sezónu 1976/1977, v ktorej sme postúpili do prvej ligy a na prvý ročník prvej ligy. Na zápasy so Slovanom, Trnavou, Spartou bolo na štadióne dvadsaťtisíc divákov. Dnes môžu o tom futbalisti na Slovensku len snívať.

-vp-

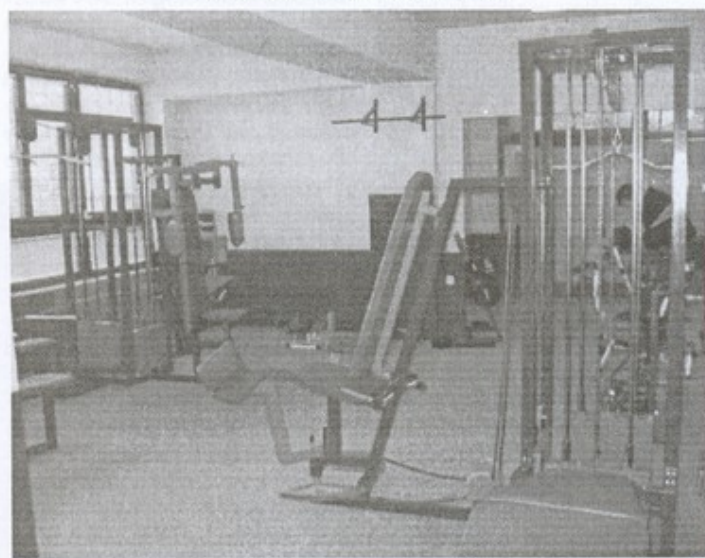

RELAX

Pre vás, ktorí chcete urobiť niečo pre svoje telo, zbaviť sa niekoľkých kilogramov navyiac alebo si jednoducho len zacvičiť

Kultúrny dom v spolupráci s Petrom Bundzikom otvoril FITNES CENTRUM. Poslúži vám denne od 14 do 22 h v priestoroch kultúrneho domu.

Muži

1. Raven	13	9	3	1	38:13	30
2. Sverepec	13	9	3	1	22:12	30
3. Papradno	13	8	0	5	30:21	24
4. Borčice	13	6	3	4	23:21	21
5. Podmanín	13	6	1	6	22:36	19
6. Ilava	13	5	3	5	25:21	18
7. Plevník	13	5	3	5	24:21	18
8. Ladce	13	5	3	5	19:19	18
9. Beluša	13	5	2	6	31:25	17
10. Horovce	13	5	1	7	19:24	16
11. Prejta	13	3	5	5	25:26	14
12. Udiča	13	4	1	8	20:27	13
13. Brvnište	13	3	2	8	23:32	11
14. Pružina	13	2	2	9	16:39	8

Naši do haly

Muži TJ Žiar Papradno sa zúčastnia halového turnaja O pohár Považskobystrických noviniek. Rozpis zápasov bude uverejnený v Považskobystrických noviniekách.

Dorastenci

1. Plevník	13	13	0	0	52:15	39
2. Visolaje	13	7	3	3	36:24	24
3. Pruské	13	7	2	4	36:25	23
4. Lysá	13	6	3	4	35:22	21
5. Domaniža	13	7	0	6	38:27	21
6. Papradno	13	5	2	6	34:31	17
7. D. Kočkovce	13	4	4	5	38:38	16
8. Beluša	13	5	1	7	21:23	16
9. Pružina	13	5	1	7	24:30	16
10. Udiča	13	5	1	7	21:38	16
11. Prejta	13	4	2	7	22:35	14
12. Mikušovce	13	4	2	7	19:32	14
13. Podmanín	13	4	1	8	25:45	13
14. Košeca	13	4	0	9	27:43	12

Žiaci

1. Plevník	13	10	1	2	66:23	31
2. Bolesov	13	9	3	1	29:9	30
3. Tuchyňa	13	8	3	2	45:22	27
4. Košeca	13	7	3	3	35:19	24
5. Domaniža	13	6	4	3	24:13	22
6. Lysá	13	6	2	5	32:19	20
7. Beluša	13	5	2	6	36:26	17
8. Orlové	13	4	5	4	29:25	17
9. P. Teplá	12	5	2	5	20:26	17
10. Dohňany	12	5	1	6	33:20	16
11. Ladce	13	4	2	7	22:51	14
12. Kolačín	13	3	1	9	27:41	10
13. Papradno	13	2	3	8	19:38	9
14. Prečín	13	0	0	13	7:92	0

Naším spoluobčanom, čitateľom Polazníka príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa zdravia, šťastia a úspechov v novom roku. Želajú pracovníci Obecného úradu Papradno a redakčná rada Polazníka.

Polazník

Vitaj medzi nami, milý Mikuláš...

Touto piesňou privítali Mikuláša deti Materskej školy 1341 v Papradne.

Radosný deň deti prežívali spoločne s obyvateľmi domu dôchodcov a Boženou Štrbákovou z obecnej knižnice. Za krásne darčeky od Mikuláša a našich hostí sa deti odmenili vianočným pozdravom „Betlehemci“. Vianočnú atmosféru dotváral spev vianočných piesní za doprovodu harmoniky. Starkí obohatili detský spevník o nepoznané starodávne vianočné piesne a koledy.

Že stretnutie s Mikulášom v materskej škole bolo veľmi príjemné, sa odzrkadlovalo aj na vinšovačkách všetkého dobrého do Nového roku od starych. Odchádzali so slzami v očiach a s priáním skorého spoločného stretnutia.

Kolektív MŠ Papradno 1341

V októbri, mesiaci úcty k starším, naše deti obveselili obyvateľov domova i personál milým programom.

V prípade potreby je možný kontakt so starostom obce v pracovnej dobe od 7 – 15.30 h, mimo pracovnej doby tel. 0907 741 428, osobne na adrese Papradno 309 (20-bytovka pri ZŠ).

Za literárne pokusy ocenenie

Na celoslovenskej súťaži *Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko* sa naši žiaci nestratili. Jurko Žilinčík a Jana Tóthová pod odborným vedením Mgr. M. Bulíkovej získali v silnej konkurencii čestné uznanie.

Okrem predsedu Matice slovenskej Štefana Markuša, s ktorým sa spoločne vyfotografovali pred sochou Antona Bernoláka, im pri odovzdávaní cien zablagoželeli spisovateľka M. Grznárová, šéfredaktorka *Mladých liet* M. Baloghová, pracovníčka ministerstva kultúry SR L. Kaliská a ďalší významní predstavitelia slovenského kultúrneho života.

Aké slovo to zaujalo dospelých, porotu? Nuž, posúďte aj vy, a iste uznáte, že ocenenie je v správnych rukách.

Mojou korunou prešumeli veky. Poskytla som zdravie ľuďom, obživu včielkam, domov stovkám vtákov. Som mohutná, urastená a trochu aj unavená.

Ale aj ja som bola maličká. Zaspávala som pod snehovou prikrývkou, na jar ma zobúdzało zurčanie potôčikov i spev vtákov, potom prišla zas zima a znova jar a ja som rástla, mohutnela a silnela. Tešila som sa z každého nového života v chalúpke, pri ktorej som zapustila korene a smútila za tými, ktorým sa naplnil čas...

Nikdy nezabudnem na praskanie bukového dreva na ohnisku, spev kolovrátky, Tichú noc, svätú noc i vinšovanie zdravia, šťastia a božského požehnania. A ešte niečo...Cítila som vôňu čerstvo nadojeného mlieka, pečených zemiakov, údenej slaninky, kyslej kapusty i štipľavý dym čečiny. A samú lásku.

Áno, som lipa. Lipa, ktorej vetvičkami si ľudia ešte aj dnes zdobia domy na svätodušné sviatky, lipa, ktorú od nepamäti Slovania považujú za svoj strom, a preto im dávam zdravie, obživu včielkam, domov stovkám vtákov...

Jana Tóthová, 9. ročník ZŠ Papradno

Slovenčina, to je aj naša pani učiteľka. Niekedy je ako mäkké i. Obyčajne na literatúre. Toľko všeličoho pekného nám porozpráva alebo nás trpezlivo počúva. Ako teraz, keď sa učíme povesti. Dozvedeli sme sa o vzniku Papradna, o love kráľa Mateja v papradnianskych horách, o vilách, svetlonosoch, o liečivej sile vody v studničkách...

Ale niekedy je ako tvrdé y. Prísna, nelútostná, ba vie sa aj zamračiť ako najtemnejší mrak v najtemnejšej búrke. Obyčajne na gramatike. Vtedy sa mi v hlave všetko ešte viac dopletie: ričať, či ryčať? vydobýť, či vydobíť?, anonymá, synonymá, hononymá...

Juraj Žilinčík, 5. ročník ZŠ Papradno

Do Nového roku

*Želat si šťastie je vo zvyku,
keď ho už nemali na Titaniku.*

*Želat si zdravie je zvlášť aktuálne,
keď sú bez liekov lekárne.*

*To zdravie pre dospelých i prváčkov,
keď nám zverec táhá peniažky
z váčkov.*

*Aby sme stále mali čo do misky,
Aby neboli prázdne košíčky.*

*Pri televízoroch je často nuda
a národa po Tatrami ubúda.*

*Bolo by toho treba ešte veľa,
mať po blízku dobrého priateľa.*

*Nemusi vždy pochopiť niekto
cudzí,
keď treba poradiť v núdzi.*

*Miernosť v pití vínneho moku
ak si chceme udržať rezkosť
kroku.*

*Nezapričiniť nikde zradu
a udržať si vždy dobrú náladu.*

*Myslienky redakčnej rady učesal
Mišo Franák*

✱ Ide po hore dievčatko a stretne ju vlk:
Kam ideš, ty krava?
Ty puberták jeden, aká som ti ja krava?
Ja som Červená čiapočka a nesiem babke buchty!
A kde máš košík s buchťami?
Ach, ja krava, nechala som ich doma.

Vtipy o zúvisťi

✱ Počula si, Mariša?
Janovi z Múdreho gruntu skapalo dvadsaťpäť zajacov, ostali mu len dvaja.
No vidíš, aké má šťastie, mne skapali všetci.
A koľkože si ich mala?
No troch.

✱ Stretnú sa dve:
Tá Hana má ale šťastie. Má dobrého muža, frajera a ešte ju aj za Hôrkou znásilnili.

✱ Predstav si, tí moji dva šarvanci dostali osýpky.
A notárova Lena vravela, že tí jej majú kiahne.

No to sú páni, tí musia mať vždy čosi iné, lepšie ako my chudobní.

✱ Ten Frano od Prorošov, ten sa vedel narodiť. Oženil sa a za týždeň umrel. Aspoň sa dlho netrápil.

✱ Mnohí kresťania si zmenili vieru, lásku a nádej za lakomstvo, nenávisť a závisť.

Varíme na Štedrý deň

Pôstna kapusnica

Do kapustnice (šfavy z kyslej kapusty) pridáme trochu kapusty, pás strúčkov cesnaku, podľa chuti soli, kmínu, za hrsť sušených húb a necháme variť až pokiaľ huby zmäknú. Takto uvarenú polievku dochutíme maslom. Podávame s varenými zemiakmi

Štedrák

Cesto: 500 /750 g hrubej múky, 3 dl mlieka, 20 g kvasníc, 120 g masla, 100 g cukru, 3 žĺtky, postrúhaná citr. kôrka, štipka soli, 1 žltok na potieranie, tuk na pomastenie plechu.

Štyri plnky:

Prvá: 200 g slivkového lekváru, citr. kôra postrúhaná

Druhá: 180 g mletých orechov, 30 g strúhanky, 80 g prášk. cukru, 1 a pol deci mlieka, 1 vanilk. cukor, strúhaná citr. kôra – prevariť

Tretia: 200 g pomletého maku, 120 g cukru, 40 g masla, 1 a pol deci mlieka, vanilk. cukor – prevariť

Štvrtá: 300 g tvarohu prepasírovať, 80 g prášk. cukru, 80 g masla, 20 g hrozienok, 2 žĺtky, sneh z 2 bielkov, vanilk. cukor – premiešať

Z mlieka, kvasníc, štipky cukru urobíme kvások, z múky, kvásku, masla, cukru, 3 žĺtkov, citr. kôrky a soli vypracujeme polotuhé cesto, necháme vykysnúť, rozdelíme na 5 rovnakých častí. Štyri rozvalkárka na tenké plátky. Na plechu na prvý plát dáme slivkový lekvár, založíme cestom, dáme orechovú plnku, prikryjeme cestom, dáme makovú plnku, opäť cesto, naň tvarohovú plnku. Z cesta, ktoré zostalo, pripravíme tenké valčeky a urobíme navrch

Vtipy

✱ Minister zdravotníctva navštívil psychiatrické sanatórium. Pri bráne ho privítal primár a vysvetľuje mu cestou k budove:

Viete, naša budova je dosť schátralá. Potrebovali by sme nejaké peniaze na jej opravu. Je to budova, ako vidíte, štvorposchodová. Na prízemí sú ambulancie. Na prvom poschodí sú miestnosti pre ľahké prípady, Na druhom poschodí sú vážnejšie prípady. Na treťom poschodí, tam sú už vlastne len akési klietky, lebo sú tam umiestnené veľmi vážne prípady. No a na štvrtom poschodí bývam ja.

✱ Na Nový rok navštívila svokra svojho zafa. Mal obidve ruky oľacované.

Čože sa ti stalo, zať môj premilený?

Ale, išiel som si kľudne včera z krčmy a nejaké hovädo mi na motorke prešlo cez ruky.

✱ Keď vypijem fľašku koňaku, cítim sa ako znovuzrodený! To poznám, ja sa tiež vtedy nemôžem postaviť na nohy.

✱ Pôjdeš na Silvestra do nejakej krčmy?

Nie. Na Silvestra bude v krčmách zima.

Ako to?

Čítal som, že až do rána budú otvorené...

✱ Pýta sa manželka na Silvestra svojho muža:

Jožo, budeš pozeráť televíziu alebo sa vyspíš radšej v posteli?

✱ Opilec rozmýšľa:

Tak ja tomu nerozumiem. Pijem vždy len zelený rizling. Nos mám červený a vidím biele myši!

✱ Vraví žena mužovi:

Snívalo sa mi, že si mi na Vianoce čosi pekné daroval. No vidíš! A stále tvrdíš, že fa zanedbávam!

Silvestrovské menu

Ak ste si na silvestrovský večer a noc pozvali priateľov, určite okrem dobrej nálady padne vhod aj niečo „pod zub“. Tu je niekoľko tipov:

Abmrózov drink – Orechovica

V dvoch desinách piva povaríme pol hrsce jaderék lieskových orechov, rozpustíme mäd, pridáme vanielkový cukor, po zeverci tam vlejeme dve deciny slivovice alebo iného bieloého trúnku. Podávame ceplé. Nezabudnice pridac do každého pohára jaderko orieška. Na zdravie!

Mamina roláda

2 balíky Marina keksov, 50 gramov práškoveého cukru, 1 lyžica pomletej kávy, 1 Dcl rumu, 1 vanilkový cukor, 1 lyžica kakaa

Plnka: 70 gramov masla, 70 gramov kokosu, 70 gramov cukru, 2 žltka vymiešať.

Postup: Rozmrvíme kekсы, pridáme kávu, cukor, kakao, vanilkový cukor, zmiešame, pridáme rum a urobíme tuhé, ale nie suché cesto. Rozvalkáme do, dáme plnku a zatočíme. Posypeme cukrom (kokosom) a dáme ztuhnúť.

Jednohubky

Rožky, maslo, syr, majonéza, prísady podľa fantázie

Základná plnka: vymiešame maslo, tavený syr a majonézu. Do tohto základu môžeme pridávať varené vajička posekané nadrobno, cesnak, ryby. Natierame na rožky, pokrájajú zošíkma na